

urbanization and high population density, especially in the "high season", the impact of hazardous industrial enterprises to conditions of people is treated as resident in the Azov-Black Sea region – all this creates unfavorable ecological situation on the coast.

Azov-Black Sea coast region covers the territory of Odessa, Mykolayiv, Kherson, Zaporozhe, Donetsk region. The structure of the Azov-Black Sea coastal area consists of districts, cities and coastal resorts, and other localities that form the coastal strip of the Black and Azov Seas, a total area of 59.2 thousand square kilometers. Geographically this region is divided into three sub-regions: Azov, the Black Sea and the Crimea, which have significant differences of historical development, especially natural resources and the different priority areas of economic activity.

Examined only a few problems of studying the principles complete development of the local economy and environment – important areas of the regional economy and regional environment, but important result is to examine the impact of the seaside town that is still not the agglomeration of the state ecological and economic system environment, what lies some scientific novelty of this work.

Further research will explore the scientific principles of a comprehensive economic development of coastal towns in the local economy more details.

УДК: 005.51–047.72:658.114–027.15

ДОРОЖНЯ КАРТА ОТРИМАННЯ «ЗЕЛЕНОГО ТАРИФУ» ДЛЯ ПРОГРЕСИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ

ЛОХМАН Н.В.,

**кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва і
торгівлі,**

БУГАСНКО О.В.,

магістрант,

**Донецький національний університет
економіки і торгівлі**

ім. Михайла Туган-Барановського

У статті запропонована дорожня карта щодо отримання «зеленого тарифу» для прогресивних підприємств енергопостачання, яка включає десять кроків. Ця дорожня карта має скоординувати дії в часі, визначити організаційні витрати, а це має забезпечити реалізацію планів діяльності цих підприємств. Зелений тариф є стимулом для розвитку виробництва електроенергії з відновлювальних джерел.

Ключові слова: *дорожня карта; «зелений тариф»; прогресивне підприємство; генерація енергії; крок; відновлювальні джерела.*

В статтє предложена дорожная карта на получение «зеленого тарифа» для прогрессивных предприятий, занимающихся

энергопоставками, которая включает десять шагов. Эта дорожная карта призвана скоординировать действия во времени, определить организационные расходы, а это, в свою очередь, обеспечит реализацию планов деятельности этих предприятий. Зеленый тариф является стимулом для развития производства электроэнергии и возобновляемых источников.

Ключевые слова: *дорожная карта; «зеленый тариф»; прогрессивное предприятие; генерация энергии; шаг; возобновляемые источники.*

In the article the road map for getting a «greentariff» for advance denergy businesses, which includes ten steps. This road map should coordinate actions in time, to determine the organizational costs, and thi sshould ensure the implementation plans of these companies. Green tariff isan incentive for the development of electricityf rom renewable sources.

Keywords: *roadmap; «greentariff»; progressive company; generation of energy; move; renewable.*

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні існує залежність від невідновлюваних джерел енергії, погіршення стану екологічного середовища. Разом із тим в останні роки створюються умови та пропонується підтримка держави для впровадження інноваційних екологічних рішень.

Енергонезалежність залишається пріоритетним напрямом державного регулювання економіки. Головним завданням державної Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» є забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій [1].

У той же час, поточні темпи розвитку «зеленої» генерації викликають сумніви щодо досяжності показників, які задекларовані в Національному плані дій із відновлюваної енергетики на період до 2020 р. Крім того, поєднання в рамках Держенергоефективності двох різноспрямованих функцій – зниження споживання енергії шляхом розвитку енергоефективності та збільшення її виробітку шляхом розвитку генерації з відновлюваних джерел енергії – не дозволяє сконцентруватись на якісному виконанні жодної з них. Управління державних підприємств галузі досі не реформовано, що призводить до постійних корупційних скандалів та вкрай непрозорого і неефективного їх функціонування [2, с. 35].

Статистична інформація свідчить про позитивну динаміку постачання енергії, яка генерована на традиційних електростанціях (теплових, атомних, гідроелектростанціях) і негативну динаміку постачання електроенергії іншими («зеленими») електростанціями, тому, саме прогресивні підприємства сьогодні звертаються до застосування енергії нетрадиційних форм отримання енергії і саме ці підприємства потребують чіткої організації своїх дій щодо отримання «зеленого тарифу» (табл. 1).

Отже, сьогодні є необхідність застосовувати такі підходи до впровадження системи енергонезалежності, які б ураховували як технологічні так і організаційні складові в рамках реалізації політики держави щодо енергозабезпечення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Будь-якому підприємству для досягнення поставлених цілей необхідно розробити відповідну стратегію, тобто,

комплекс послідовних дій, спрямованих на реалізацію визначеної мети та досягнення бажаних для підприємства ефектів в умовах невизначеності його майбутнього. Зручним інструментом аналізу поточного стану підприємства та перспектив його розвитку в майбутньому може стати дорожня карта. Складання дорожніх карт стало однією з найкращих практик особливо для великих, глобальних організацій, у забезпеченні основи для створення технологічних стратегій та управління, де крос-функціональна орієнтація та інтеграція є ключовими вимогами [4, с. 89].

Таблиця 1

Постачання енергії [3]

Показники	Вироблено за		Грудень 2016 р. у % до		2016 р. у % до 2015 р.
	2016 р.	грудень 2016 р.	листопада 2016 р.	грудня 2015 р.	
Електроенергія, млрд.кВт·год	163,7	16,7	110,9	107,8	100,3
у т.ч. вироблена:					
тепловими електростанціями	72,2	7,5	119,4	116,6	107,4
атомними електростанціями	81,0	8,2	107,3	99,4	92,4
гідроелектростанціями	9,2	0,8	86,5	131,0	133,5
іншими електростанціями (вітровими, сонячними)	1,4	0,1	94,6	88,1	94,8

Впровадження дорожніх карт у діяльність підприємства допомагає впевнено досягати ключових стратегічних цілей. Для кожної продуктової лінії дорожні карти погоджують ринкову стратегію з технологічними планами та продуктовими планами. Дорожні карти допомагають сконцентрувати увагу на довгостроковому плануванні й поліпшують взаємозв'язки, автономність планів, є основою для корпоративного технологічного планування, ідентифікації потреб, сильних і слабких сторін підприємства [5, с. 149].

З точки зору сутності та змісту, дорожню карту можна визначити як візуалізацію стратегії, яка відображає зв'язок між стратегічними цілями, тактичними рішеннями та бізнес-функціями через загальний елемент часу. Якщо ж розглядати формат інтерпретації такої стратегії, то дорожня карта – це діаграма, в основу якої покладено фактор часу, що включає в себе кілька шарів. Графік дозволяє досліджувати еволюцію ринку, продуктів і технології, а також аналізувати взаємозв'язок між виникаючими перспективами для підвищення результативності розвитку продукту [4, с. 89].

Складання технологічної дорожньої карти – це засіб технологічного планування, що може допомогти підприємству зайняти кращу, а то й лідируючу, позицію на ринку [5, с. 150]. Таким чином, саме за допомогою дорожньої карти можливо найкраще уявити план дій для отримання «зеленого тарифу» українськими прогресивними підприємствами, тобто тими підприємствами, які успішно функціонують у ринкових умовах та прагнуть вдосконалити свою операційну діяльність за рахунок сучасних технологій.

Метою статті є розробка дорожньої карти щодо отримання «зеленого тарифу» для прогресивних підприємств енергопостачання.

Виклад основного матеріалу досліджень. Дорожня карта – це наочне

увявлення покрокового сценарію досягнення стратегічних цілей підприємства, сценарій виведення на ефективність або підтримку стабільного стану виробничого процесу, якої дотримуються робочі групи, виконуючи практичні завдання з впровадження «хосинканри», тобто методу стратегічного планування та інструменту управління комплексними проектами, системи управління якістю, що дозволяє враховувати вимоги та побажання замовника [5, с. 152]. На основі розробленої схеми отримання «зеленого тарифу» Міжнародною фінансовою корпорацією [6] ми пропонуємо дорожню карту з метою отримання «зеленого тарифу» для прогресивних підприємств, які працюють в сфері енергопостачання (рис. 1).

Першим кроком має стати реєстрація юридичної особи, але скоріше за все, введення тарифу передбачається на вже існуючому підприємстві.

Другим кроком ми пропонуємо «Отримання прав на земельну ділянку», цей крок також можливо виключити, якщо у підприємства вже є ділянка, на якій можна встановити електростанцію.

Третій крок – «Розробка техніко-економічного обґрунтування (ТЕО)» не є обов'язковою процедурою і, як правило, здійснюється потенційним інвестором для своїх внутрішніх цілей. Проектна документація розробляється спеціалізованими проектними організаціями на підставі містобудівних умов і обмежень, технічних умов і завдання на проектування.

Відповідно до четвертого кроку, законодавством встановлено 3 різні процедури приєднання до мережі:

- для когенераційних установок;
- для вітроелектростанцій, розміщення яких планується у Миколаївській області;
- для інших установок, що працюють на відновлюваних джерелах енергії.

П'ятий крок – за загальним правилом: обов'язок з розробки проектної документації на приєднання до електромережі покладається на електропередавальну організацію. У свою чергу, заявник може оплатити вартість відповідних робіт шляхом надання електропередавальній організації поворотної фінансової допомоги.

Шостий крок – за загальним правилом: обов'язок з будівництва, введення в експлуатацію і підключення електроустановок інженерного забезпечення покладається на електропередавальну організацію. Вартість відповідних робіт можна оплатити шляхом надання електропередавальною організацією поворотної фінансової допомоги.

Сьомий крок встановлює, що для того, аби отримати «зелений» тариф, певна частина обладнання (робіт із будівництва) електростанції повинна мати українське походження. Законодавство встановлює вичерпний перелік обладнання (робіт), що може бути зараховано у якості української складової.

Для отримання «зеленого» тарифу необхідна наявність однієї з таких ліцензій:

- ліцензія на виробництво електроенергії;
- ліцензія на виробництво теплової і електричної енергії (когенерацію).

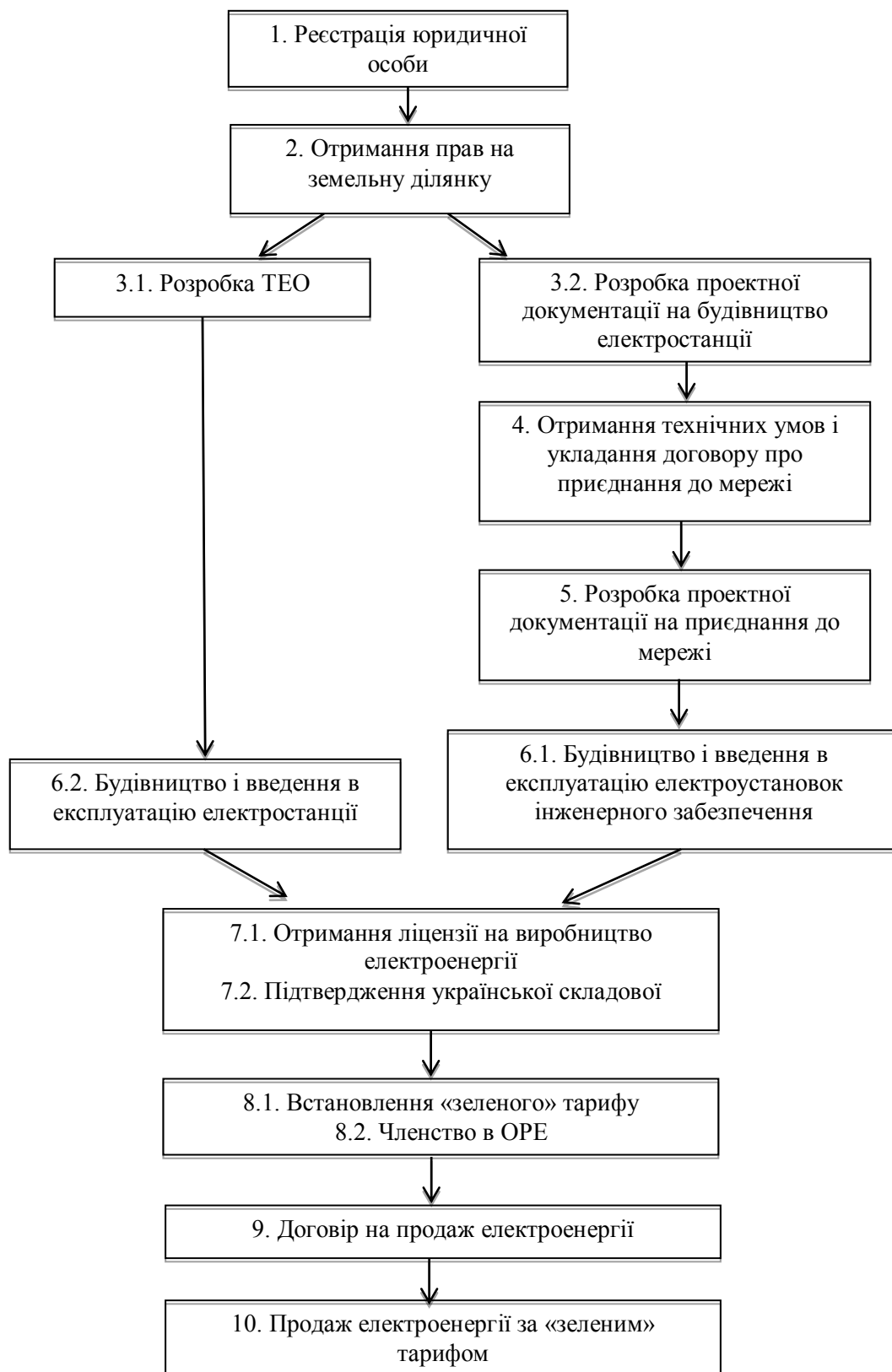

Рис. 1. Дорожня карта отримання «зеленого тарифу» для прогресивних підприємств

Ліцензування є платною процедурою – при отриманні ліцензії необхідно сплатити одноразову плату з розрахунку 18,87 грн. за 1 МВт встановленої

потужності. Одним із найбільш складних обмежень для інвестора є необхідність дотримання правила про місцеву (українську) складову, при цьому проблемою є не тільки завищений розмір української складової (до 50 %) в проекті, але й обмежувальний список елементів, які можуть враховуватися при підрахунку [6, с. 4].

Восьмий крок – встановлення «зеленого» тарифу. Цей тариф надає Національна комісія регулювання енергетики (НКРЕ) на основі заяви та пакету документів, що описують об'єкт і підтверджують володіння сертифікатом Департаменту архітектурно-будівельного контролю і ліцензією НКРЕ. Також необхідно подати документ про дотримання норм місцевої складової обладнання сонячної електростанції. Затвердження тарифу проводиться безкоштовно [7].

Дев'ятий крок – укладання договору. Договір на продаж електроенергії укладається з державним підприємством «Енергоринок». Після підписання договору його необхідно передати на узгодження до НКРЕ.

Останній, десятий крок, полягає у продажу альтернативної електроенергії іншим підприємствам, за ціною значно вищою, ніж електроенергія за державними тарифами.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Дорожня карта щодо отримання «зеленого тарифу», яка запропонована для прогресивних підприємств енергопостачання, має допомогти встановити поетапні кроки отримання «зеленого тарифу», скоординувати дії в часі, визначити організаційні витрати, а це полегшує реалізацію планів діяльності підприємства. Перспективами подальших досліджень є економічне обґрунтування отримання «зеленого тарифу» прогресивними підприємствами.

Література:

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://document.ua/pro-strategiyu-stalogo-rozvitku-ukrayina-2020-doc214873.html>.
2. Дорожня карта реформ (вересень 2016 – грудень 2017 рр.) / за ред. В.В. Міського. – Київ, 2016. – 72 с.
3. Промисловість: стат. зб. України / Укрстат. – К., 2016 [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Копішинська К.О. Дорожня карта як інструмент визначення стратегії інноваційного розвитку підприємств машинобудування / К.О. Копішинська // Бізнес Інформ. – № 11. – 2014. – С. 88–94.
5. Ярмош О.В. Розробка дорожньої карти інноваційного проекту як інструмент стратегічного менеджменту / О.В. Ярмош // Вісник Хмельницького національного університету. – № 6. – Т. 1. – 2014. – С. 149–152.
6. Програма консультативних послуг ІФСу Східній Європі та Центральній Азії. Програма стимулювання інвестицій у ресурсоефективність в Україні: Проект ІФС «Інвестиційний клімат в аграрному секторі України» / Міжнародна фінансова корпорація (IFC). – 2013. – 4 с.
7. Зелений тариф для комерційних підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kworum.com.ua/zelenij-tarif-dlja-komertsinyh-pidpryemstv>.

Ukraine has a dependence on non-renewable energy sources, deterioration of ecological environment. However, in recent years, the conditions and the proposed government support for implementing innovative environmental solutions.

Today there is a need to apply these approaches to the introduction of energy in dependence that would be a technological and organizational components within the framework of state policy on energy.

The Road Map – a visual representation of the steps to achieve the strategic goals of the enterprise, the steps to support the effectiveness or steady state production process, followed by working groups.

On the basis of schemes of «green tariff» International Finance Corporation, we offer a road map to obtain «green tariff» for progressive companies.

The first step is to register a legal entity, but is likely introduction rate is expected to already existing businesses. This first step we offer "Obtaining land rights.

The third step – not a mandatory procedure and usually carried a potential investor for its internal purposes. Project documentation developed specialized design organizations on the basis of.

The fifth step – as a general rule, the obligation to develop project documentation in the grid for Electric city rests with the organization.

Sixth step – as a general rule, the duty construction, commission inland connection of electrical engineering relies on the organization for Electricity.

These steps is that in order to obtain "green" tariff, a certain piece of equipment (construction) the plants must have Ukrainian origin. The laws establish an exhaustive list of equipment (works) that can be read as a Ukrainian component.

The eighth step is the establishment of «green» tariff. This rate is provided by the national regulatory Commission of energy, on the basis of statements and documents that describe the object and confirming the possession of a certificate of the Department of architecture and construction control. You must also submitted document on compliance with local content of equipment of solar power plant. The approval rate is free.

The ninth step – the conclusion of the contract. A contract for the sale of electricity concluded with the enterprise «Energoynok».

Last, the tenth step is the sale of alternative energy to other companies at a price much higher than electricity at the public price.

Road map for obtaining a «greentarriff», which is proposed for progressive enterprises, should help the incremental steps of obtaining a «greentarriff» to coordinate actions in time, to determine the organizational costs, and this facilitates the implementation plans of the company. Prospects for further research is the economic justification for a «greentarriff» progressive enterprises.